

JAGODIČJE

ODDELEK ZA SADJARSTVO,
VINOGRADNIŠTVO IN
VINARSTVO

Raziskovanje tehnologij pridelave jagodičja

V Sloveniji se pridelava jagodičja iz leta v leto povečuje in je v letu 2021 potekala na skoraj 490 ha. Največ površin je bilo zasajenih z aronijo, jagodo, ameriško borovnico in haskap jagodo. Uspešna in ekonomično upravičena pridelava jagodičja predstavlja velik tehnološki izziv. Z ustrezno tehnologijo dosegamo optimalne pridelke ter preprečimo pojav bolezni, škodljivcev ali drugih fizičnih poškodb ter optimiziramo skladiščenje. Plodovi jagodičja so neklimakterični, kar pomeni, da po obiranju ne zorijo več.

V naših raziskavah ugotavljamo vpliv različnih tehnologij pridelave na rastline, pridelek in okolje. Poskuse izvajamo po načelih standardne konvencionalne oziroma integrirane pridelave (ki je pogosto precej intenzivna) ter ekološke. Ekološka pridelava jagodičja poteka izključno v tleh, standardna pa v tleh ali zunaj tal (v posodah, substratnih vrečah itd.).

Uspešna pridelava jagodičja je v največji meri odvisna od izbora tehnoloških ukrepov, ki jih izvajamo pred/med rastjo in pobiralne tehnologije. S preventivnimi ukrepi lahko uspešno zmanjšamo ali celo izničimo uporabo sredstev za varstvo rastlin ter se prilagodimo podnebnim spremembam. Najpogostejši ukrepi so:

- zaščita pred dežjem (pridelava v tunelih, "fiksni" plastenjaki, pod protidežno ali protitočno mrežo),
- zaščita pred soncem (uporaba senčilnih mrež),
- varstvo pred boleznimi in škodljivci (sredstva za varstvo rastlin, protiinsektne mreže) in
- kombinacija različnih zaščitnih elementov,
- pobiralne tehnologije (skladiščenje),
- vrstenje rastlin itd.

Vrste jagodičja

Jagoda (Žlahтни jagodnjak – *Fragaria X ananassa*)

Poznamo enkrat in večkrat rodne sorte, na trgu pa se vsako leto pojavi vsaj nekaj novih sort. Najpogosteje pridelujemo enkrat rodne sorte, ki jih obiramo med koncem aprila do sredine junija.

V naših pridelovalnih razmerah priporočamo sajenje enkrat rodnih sort Clery, Joly, Asia, posamezni pridelovalci pa prisegajo tudi na sorto Dely. Med večkrat rodnimi sortami priporočamo sajenje sort Capri in Albion.

Ameriška borovnica (*Vaccinium corymbosum*)

V Sloveniji imamo ustrezne naravne pogoje (kislota tla) za pridelavo ameriških borovnic na šotnem Ljubljanskem barju, zato na tem območju najdemo večino nasadov. Možna je tudi pridelava v mineralnih tleh in posodah. Poznamo zgodnje, srednje pozne in pozne sorte. S pravilnim izborom lahko borovnice obiramo od konca junija do septembra.

Priporočamo sajenje zgodnje sorte Duke, srednje poznih sort Bluecrop, Liberty in Draper ter poznih sort Aurora in Elliott.

Malina (*Rubus idaeus*)

Poznamo enkrat in dvakrat rodne sorte malin,

lahko pa z jesensko rezjo do tal dvakrat rodno malino pridelujemo kot enkrat rodno in jo obiramo le v enem obiralnem obdobju.

Zaradi bolezni sušice priporočamo sajenje dvakrat rodnih sort Enrosadira, Polka in Amira, med enkrat rodnimi pa sorti Tulameen in Glen Ample.

Ribezi in kosmulja

Grozdičje, kot s skupnim imenom poimenujemo ribeze in kosmulje, so trajni grmi. Pestrost barv je zelo velika, tako poznamo črni, rdeči, roza in beli ribez ter kosmulje.

Priporočamo sajenje rdečih sort ribeza Detvan ali Tatran ter črne sorte Ben Navis.

Manj zastopane, a vendar odlične jagodičaste sadne vrste

Haskap jagoda je novejša predstavnica jagodičja pri nas, ki jo marsikdo pozna po staremu imenu sibirski borovnica. Ponudba

različnih sort je izredno velika, a bi za svežo uporabo težko izbrali najprimernejšo. Plodovi so drobni in primerni predvsem za predelavo, obiramo jih lahko tudi strojno. V Sloveniji pridelujemo na relativno velikih površinah tudi aronijo, katere pridelek je v celoti namenjen predelavi. Najbolj razširjeni sorti sta Nero in Viking. Na manjših površinah oziroma kot dodatno ponudbo na kmetijah pridelamo v Sloveniji tudi nekaj robid, kosmulj, šmarne hrušice, bezga, jerebike, goji jagode, rakitovca, drena, murve in drobnoplodnega kivija.

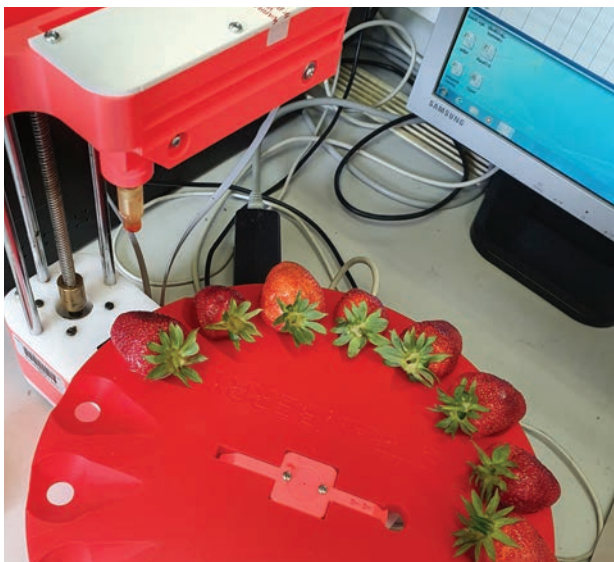

Jagodičje na Kmetijskem inštitutu Slovenije

Strokovno, raziskovalno in svetovalno delo na področju jagodičja poteka na Kmetijskem inštitutu Slovenije (KIS) neprekinjeno že več kot 70 let. Raziskovalno delo izvajamo v okviru različnih nacionalnih in mednarodnih znanstvenih ter strokovnih nalog in projektov. Razvijamo nove tehnologije pridelave s poudarkom na varstvu, vplivu pridelave na okolje in kakovost sadja, digitalizacije sadjarstva itd. Za namen raziskovanja gojimo jagodičaste sadne vrste v sklopu Kolekcijsko-poskusnega nasada jagodičja na Brdu pri Lukovici (1,5 ha). V kolekcijah sort jagodičastih sadnih vrst in zbirki manj poznanih jagodičastih in drugih sadnih vrst je zbranih več kot 200 sort. Strokovno-raziskovalno delo je podprto z različnimi analitičnimi metodami, ki nam pomagajo razložiti vpliv tehnologije na kakovost jagodičja.

Strokovne izkušnje temeljijo na mnogih poskusih, ki potekajo pod okriljem Javne službe

Avtomatski penetrometer za hkratno merjenje trdote, barve in velikosti plodov

v sadjarstvu (strokovni nalogi Introdukcijska jagodičja in Tehnologije pridelave jagodičja). V okviru Javne službe nalog rastlinske genske banke pa vodimo bogato kolekcijo vseh

Proučevanje vpliva škodljivih organizmov v nasadu

jagodičastih sadnih vrst kot tudi samoniklih oziroma divjih vrst jagodičja.

KIS je tudi koordinator neformalne skupine za jagodičje, ki jo sestavljajo zaposleni v Javni službi kmetijskega svetovanja, zasebne svetovalne službe, predstavniki gospodarstva ter pridelovalci. V okviru skupine skrbimo za prenos znanja ter izkušenj med deležniki v obliki strokovnih srečanj, izdajamo sezonska tehnološka navodila oziroma priporočila in organiziramo letni posvet o jagodi ter posvet o malini in ostalem grmičastem jagodičju.

Kmetijski inštitut Slovenije
**Oddelek za sadjarstvo,
vinogradništvo in
vinarstvo**

Hacquetova ulica 17
1000 Ljubljana
T: 01 280 52 62
dr. Nika Cvelbar Weber,
raziskovalka na področju jagodičja
E: nika.weber@kis.si

www.kis.si

August 2022
fotografije: Nika Cvelbar
Weber, arhiv KIS